

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?
Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

In 1 seconde.

In 1 seconde kan je leven op z'n kop staan.

Dat hebben we ervaren toen Sjaak zo lief was voor mij de fiets op de fietsendrager te zetten: door een onhandige beweging scheurde er een pees in de arm. Het resultaat is dat ik opeens verpleegster mag spelen: helpen met de meest alledaagse dingen, die je normaal automatisch doet; zorgen dat de pilletjes op tijd worden ingenomen; vrije dagen nemen om even te 'zorgen'. We hebben gemerkt, hoe belangrijk het is, dat er door de 'professionals' (artsen, verpleegkundigen, apothekers ed) ook professioneel gehandeld wordt: duidelijke informatie; doen wat je zegt en zeggen wat je doet, en vriendelijkheid en begrip boven alles.

Nu is het in dit geval niet zo erg, want het gaat weer over en binnen een paar weken (of maanden) is alles weer normaal, alsof het niet anders is geweest.

In de uitvaartwereld weet je dat die ene seconde een veel grotere impact heeft. Iemand overlijdt. Maar dan: de wereld staat echt op z'n kop. En terwijl het gewone leven van iedereen gewoon doorgaat, is het voor degenen die achterblijven na een overlijden alsof het leven stilstaat.

Wat enorm belangrijk is, is dat 'alle anderen', hun taken zo goed als mogelijk uitvoeren; zo professioneel mogelijk, goed uitleggen wat er gebeurt en wat er kan en dat met vriendelijkheid en begrip.

In deze nieuwsbrief staat weer van alles wat kan helpen om dat werk zo goed mogelijk te doen. U wordt geïnformeerd over zaken die van belang of interessant zijn. En een goed geïnformeerd mens kan vriendelijk zijn en begrip hebben.

Ik wens het u toe. Veel leesplezier,

Afke den Hollander.

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Bezoek Crematorium de Bollenstreek in Lisse
- * Een eenzame uitvaart
- * Gaat mijn opa in een grote magnetron??
- * Karin zingt op uitvaarten
- * Praten over levenseinde van groot belang voor senioren
- * Rechter: kinderen mogen afscheid nemen van vader
- * Toch een gedicht bij eenzame begrafenis in Harderwijk
- * Bij uitvaardonderneemster dans de traan met de lach
- * Zaterdagmorgen om negen uur?

En het blijft even heel lastig!

Gesprek met chirurg over MRI-scan en gelijk geeft hij aan dat pees geheel is afgescheurd. Advies is operatie. Moeten we dan ook maar doen want over enkele jaren grote kans op probleem. In afwachting tot aan die operatie lijkt het er op dat ik steeds meer kan doen en gaat het in meeste gevallen voelen alsof er niets is gebeurd. Tilmomenten vermijd ik. En als ik even test of ik staande m'n instrument kan bespelen merk ik dat dit toch lastig wordt. Op 1e Paasdag gaan we altijd op straat musiceren en nu dus toch 's zien of ik wat kan verzinnen. En zo rust die ochtend dan m'n euphonium in een schoudertas en kan ik zonder linkerarm te belasten toch blazen.

Twee dagen daarna is dan de operatiedag. In dagopname, operatie zelf duurde één uur. Al na enkele uren was verdoving weer weg en daarvoor kwam pijn in de plaats. Maar wel uit te houden.

Het blijft even lastig..... Want 6 weken geen fysieke inspanningen en dus heel voorzichtig met mijn linkerarm. Bladerend in agenda zie ik dat het toch af en toe dan improviseren wordt. We zien wel hoe het loopt.....

Mijn gedachtecronkel?

Op operatietafel zelfs even in gedachten bij "een levende vereniging rondom de dood" zoals op visitekaartje FKB staat. Ik zag ze bezig met mijn arm voorafgaand aan operatie en in mijn geheugen lag die arm gewoon te rusten. Maar..... ze konden er mee heen en weer zwabberen zoals ze wilden. Ik kreeg een "aflegtabel" in gedachten..... Bizar?

Hierna kon ik alleen nog maar luisteren naar de chirurgen en niet echt meer kijken.

Vervolgens bracht ik gedachten naar bestuurders van verenigingen die eigenlijk altijd bezig zijn voor hun leden en willen voorkomen dat de dood een winstbejag wordt.

Fijn dat al die bestuurders zich zo belangeloos in zetten voor hun medemens!

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 25 april 2019).

Begrafenisvereniging de Laatste eer wordt overgenomen

In een extra ledenvergadering stemden de 28 aanwezige leden maandagavond 8 april in zaal Bolte in Gramsbergen unaniem in met de opheffing van begrafenisvereniging de Laatste Eer.

De begrafenisvereniging is in 1949 opgericht met als doel het vergoeden van de volledige kosten van een begrafenis, dus inclusief lijkist, spreker, rouwkaarten, volgauto en koffietafel. Maar als gevolg van stijgende kosten stapte de vereniging al over op het uitkeren van een vaste vergoeding bij overlijden, waardoor een waardige uitvaart betaalbaar bleef. De afgelopen jaren leverde het eigen vermogen als gevolg van de lage rente weinig inkomsten op, terwijl de onderhoudskosten bleven stijgen en de noodzakelijke vervangingsinvesteringen

van het in 1983 geopende eigen mortuarium hoog zijn. Dat zou uiteindelijk leiden tot contributieverhogingen. Met de overname door Nuvema blijven de kosten gelijk en wordt de uitkering zelfs iets hoger. De verzekeraar biedt de circa 1750 leden een gegarandeerde uitkering voor een uitvaart van 1205 euro (nu nog 1190 euro), plus de zekerheid dat de premie (voorheen 'contributie') 20,50 euro per jaar blijft voor volwassenen. De Laatste Eer draagt haar eigen vermogen en de opbrengst van de geplande verkoop van het mortuarium aan de gemeente over aan Nuvema.

Bron: De Toren, totaal Regionaal, 12-04-2019, Sjaak.

Crematorium De Bollenstreek in Lisse en daarna..... de Keukenhof

Al voor de toch al vroeg staande wekker wakker, want wil om 9.15 in Lisse zijn, en dus loop ik rond 6.20 de tuin in, vogels voeren en dan douchen en aankleden. Als Afke op de been is gaat zij alvast brood besmeren en doet pindakaas er op zodat ik dat in de auto kan eten. Plan was om uiterlijk 7.20 weg te rijden maar ja.....ben kennelijk toch weer wat traag. Het wordt 7.35. De navigatie geeft aan 09:48 in Lisse bij Crema-

torium en dus ga ik wel even wat gas geven. Het is drukker dan ik dacht, maar het loopt voorspoedig en zie de planning teruglopen, na één uur heb ik 140 km gereden, en uiteindelijk ben ik om 9.20 in Lisse. Voor Lisse zelf had ik natuurlijk geen navigatie nodig maar altijd wel goed om de geplande aankomsttijd wat exacter te zien en nu moest ik bij Crematorium zijn. MAAR ik blijf dus het adres van Keukenhof ingetoetst te hebben. Dat wordt even zoeken naar Crematorium. Maar goed, om 9.35 stap ik dan toch daar naar binnen. Wordt hartelijk welkom geheten door Marly, de manager daar die ook zo dadelijk voor ons de rondleiding verzorgt, en er zijn al een behoorlijk aantal mensen. Koffie en een ieder de hand schudden en wat babbelen.

Zie nu ook onderaan de mail in hoofdletters het adres van Keukenhof, maar..... een regel hoger in kleine letters het adres van Crematorium. Tja, alleen naar die hoofdletters gekeken....

Rond 9.50 zijn we compleet en wat mij betreft gaan we beginnen. Dus, ik klop met een glas op een tafel en het wordt stil. Heet iedereen welkom en vertel dat Jos de honneurs waarneemt voor Koos, en vertel nog kort wat. Dan is het aan Marly. Zij vertelt over het ontstaan van dit toch wel bijzondere crematorium en gaat ons dan voor richting aula via een aantal andere ruimten. Het zit allemaal prachtig en goed doordacht in elkaar. Alle ruimtes zijn met elkaar te verbinden. Het is mogelijk plechtigheden te houden met maar liefst 750 bezoekers!! In de aula nemen we plaats. Een heel mooie plek. Kijkend naar de plek waar de kist zou staan kijk je ook naar een mooie vijver. Marly heeft een korte presentatie op het heel grote scherm en draait daarbij een mooi muziekstuk. Dan zijn er wat vragen en antwoorden. Nu gaan we naar de techni-

sche ruimte. De ruimte waar de twee ovens zijn. Een gewone oven en daarnaast een oven met een grotere opening en grotere binnenruimte die geschikt is voor meer zwaarlijvige mensen. Twee ovens kunnen ook bijna gelijktijdig worden gebruikt. Zij hebben al drie maal een dubbele euthanasie gehad in de twee-en-eenhalf-jaar van hun bestaan. Oudere echtparen die samen wilden overlijden en nu dus ook samen gecremeerd kunnen worden. Zit anderhalve minuut tussen inschuiven in oven 1 en oven 2. Dan achterkant van ovens.

En ook de ruimte waar as bewaard wordt en restanten als edelmetalen en van alles dat in een lichaam wel eens achter blijft, zoals operatieschaar! Via de “kantine” voor chauffeurs, en het heel mooie kantoor van Marly, naar de ruimte waar as-opberg-accessoires en zo worden verkocht. Heel mooie dingen. Ook heel bijzondere, zoals een heel aparte wandelstok waar as in kan en je al wandelend dan de as kunt verspreiden totdat een restant overblijft dat je wilt behouden. Nog nooit verkocht, en zal denk ik ook niet snel verkocht worden!

En zo komen we dan weer in de ontvangstruimte waar nu de dames onze lunch hebben klaar gezet. Het is inmiddels 11.15. Lekkere broodjes, koffie, wat praten. Als ik zie dat zo’n beetje iedereen broodjes op heeft maan ik weer tot rust en ga deze sessie afsluiten. Het bezoek was in het kader van ons 70-jarig jubileum als FKB en na de lunch hebben we daar aan gekoppeld het bezoek aan de keukenhof. Maar dat doen we niet gezamenlijk, er zijn toegangskaarten voor een ieder, voldoende parkeerkaarten, een leuk boekje en overzichtskaartje, Wilma mag het uitdelen. Eerst natuurlijk nog Marly en Jos bedanken. Applaus. Wens iedereen fijne middag!

Nu vertrekken langzaam de mensen, Jos wijst ze op de mogelijkheid om tussen bollenvelden door te rijden naar entree keukenhof of rechtstreeks. Als iedereen weg is ga ik ook. Marly komt nog aanlopen met een documentatiesetje dat iemand vroeg maar die liep net de deur uit. Geef maar hier! En ik loop nu iets sneller naar buiten en kan nog net de uitrijdende auto stoppen en het gevraagde setje overhandigen. Het is 12.00 als ik weer weg rij. Wil om 14.00 thuis zijn want ongeveer dan begint de “officiële opening van fietspaden Rivierpark Maasvallei”.

Kortom,

Een mooie ochtend en vast en zeker ook een fijne middag daar tussen al die prachtige bloemen!

(Sjaak, 6 april 2019).

Rechter: Kinderen mogen afscheid nemen van vader

15 april 2019

De rechter heeft twee kinderen van een overleden man uit Almelo toestemming gegeven om afscheid te nemen van hun vader. De stiefmoeder wilde de twee kinderen van de man het recht ontnemen om afscheid te kunnen nemen en daarom stapten de kinderen naar de rechter, dat meldt de Tubantia.

De kinderen hadden de laatste dertien jaar geen contact meer met hun vader. Ze hoorde vorige week toevallig dat hun vader was overleden en wilde hun vader toch nog een keer zien om afscheid te nemen. De stiefmoeder hield vol dat de vader zou hebben aangegeven dat hij niet wilde dat zijn kinderen afscheid zouden nemen. Maar zijn wens stond niet op papier.

De kinderen probeerden via de uitvaartondernemer om met zijn tweeën afscheid te nemen in het uitvaartcentrum. Maar de stiefmoeder wilde daar niets van weten. Via een kortgeding vroegen ze de rechter om alsnog afscheid te kunnen nemen.

De rechter oordeelde dat de kinderen recht hebben om afscheid te nemen. Daarom mochten ze zaterdag twee uur alleen zijn bij hun vader. De rechter liet bij zijn uitspraak weten dat dit onomstotelijk zo is vastgelegd in het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens.

De Laatste Eer verliest veel bestuurservaring

Twee bestuursleden van De Laatste Eer zijn gestopt.

Wilhelminaoord - Voorzitter Klaas Schaap uit Vledde en bestuurslid Trijntje Wiegman-Jubbega uit Nijensleek hebben afscheid genomen van Uitvaartvereniging De Laatste Eer Frederiksoord e.o. Het duo werd tijdens de ledenvergadering in Ons Dorpshuis in Wilhelminaoord bedankt voor bewezen diensten.

Voor Trijntje Wiegman zal het nog wel even wennen worden dat zij zonder De Laatste Eer verder moet. Liefst dertig jaar maakte zij deel uit van het bestuur. In 1990 volgde ze haar vader op. In haar lange bestuursperiode maakte ze veel ontwikkelingen

mee, zoals het samengaan van meerdere uitvaartverenigingen van de voormalige gemeente Vledder en de bouw van de aula in Vledder. Trijntje wachtte bij haar afscheid nog een verrassing. Zij werd benoemd tot erelid van de vereniging.

Klaas Schaap trad in 2012 toe tot het bestuur en bekleedde zowel de functie van secretaris als die van voorzitter. Wilma Pit uit Vledder en Jannie Dijkhuizen uit Nijensleek treden toe tot het bestuur. 'Maar de rolverdeling is nog niet helemaal duidelijk', zo laat secretaris Arend Jan Blomsma weten. 'Daar gaan we het intern in het bestuur nog over hebben. In ieder geval is het bestuur met de komst van Wilma en Jannie weer op sterkte.'

Foto: Marieke van Raalte

Onbekende

Uitvaartvereniging De Laatste Eer Frederiksoord e.o. is met zo'n 1.200 leden misschien niet alleen de grootste vereniging in de voormalige gemeente Vledder, ook de onbekendste. Dat ligt waarschijnlijk aan datgene waar de vereniging zich mee bezig houdt: het zorgen voor een financiële dekking voor de toekomstige uitvaart. De vereniging bestond in mei 2018 precies een eeuw. De Laatste Eer werd in 1918 opgericht als een coöperatieve begrafenisvereniging, die zorg droeg voor het begraven van de overledenen uit de dorpen.

Voortbordurend op de naoverhulp die in die tijd heel gewoon was, zorgden de dorpelingen ervoor dat alles rond de begrafenis geregeld werd als iemand uit hun gemeenschap was overleden. Maar met het veranderen van de maatschappij veranderde ook het karakter van de begrafenisvereniging. Nu houdt de vereniging zich niet meer bezig met de daadwerkelijke uitvaart. Dat ligt in handen van professionele uitvaartverzorger. In het geval van de vereniging Frederiksoord is dat in veel gevallen uitvaartverzorger Kiers in Frederiksoord. Iemand die in het werkgebied van de vereniging woont en actief is.

Bron: Meppeler Courant, 27-03-2019, Sjaak.

Jaarverslag ombudsman uitvaart

12 april 2019

Het klachtenreglement van de Stichting Klachteninstituut Uitvaartwezen geeft aan dat de Ombudsman Uitvaartwezen elk jaar een verslag van zijn werkzaamheden dient te maken.

In 2018 namen 134 personen contact op met het klachteninstituut. Daarmee bleef het aantal contacten op hetzelfde niveau als in 2017. Van deze 134 contacten werd er in 120 gevallen een klacht ingediend. Het aantal klachten dat de ombudsman kon onderzoeken (en dat resulteerde in een bindend advies) daalde fors ten opzichte van 2017 en kwam weer op eenzelfde niveau als in 2016, namelijk 10. Daarmee kunnen we – vooralsnog – stellen dat 2017 een uitzonderlijk jaar was. Verder zijn er weinig bijzonderheden te melden over 2018, behalve het feit dat de gemiddelde klachtduur 11,3 dagen was, waar dat in 2017 nog 18,5 dagen was. Deze daling is mede te danken aan het feit dat het klachteninstituut sinds eind 2017 over een telefoonnummer beschikt.

Een eenzame uitvaart, maar nooit in stilte

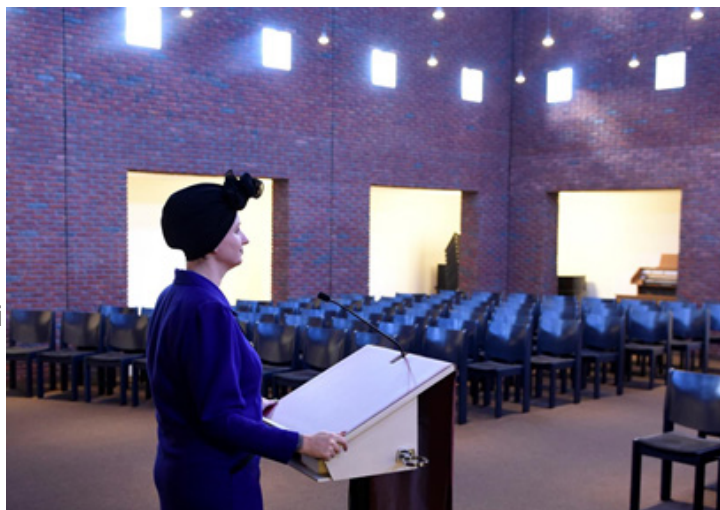
Sommige mensen kiezen voor een eenzaam bestaan, vaker overkomt het iemand. Voor zo'n tien tot twintig personen per jaar verzorgt de gemeente Leeuwarden de uitvaart omdat er niemand anders is die de kosten ervoor kan of wil dragen. Uitvaartvereniging Jelsumerhof en sinds dit jaar ook dichteres Monique Busing, zorgen dan voor een waardig afscheid. Zelfs als de aula verder leeg blijft.

Diane Romashuk

Geplaatst: 24 december 2018 om 10:43

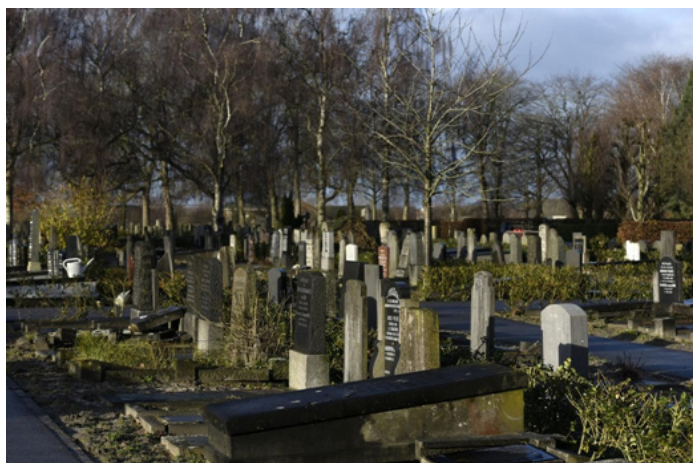
Zou de stad het voelen / dat haar straten / wat karakter hebben verloren / zouden de straten het horen / dat er een klank verdwenen is / uit het stadsruimoer

Zo begint het gedicht dat Monique Busing in juni voordroeg op een begrafenis bij Noorderhof, het uitvaartcentrum van de Jelsumerhof vereniging in Leeuwarden. Haar woorden in de elf meter hoge aula, waar de zon door 96 kleine raampjes in blokjes de ruimte binnenvalt, waren de eerste die ze sprak als eerste 'dichter bij de eenzame uitvaart' voor de gemeente Leeuwarden. En haar laatste woorden voor iemand die ze nooit had gekend.

In heel korte tijd probeer je iemand te leren kennen en tegelijkertijd alweer afscheid te nemen

'Hield van reuring.' 'Hield van muziek.' Meer dan een paar steekwoorden zijn het vaak niet die Busing over de overledene krijgt aangereikt. „Tussen het telefoontje dat ik van de Jelsumerhof krijg en de uitvaart zitten maar enkele dagen. Met het weinige dat bekend is, ga ik dan dus meteen aan de slag”, vertelt de Leeuwarder kunstenares en dichteres die sinds haar aanstelling in april inmiddels drie keer optrad.

Onderdompelen

Vanaf het moment dat ze achter haar eettafel gaat zitten om te schrijven zit de overledene continu in haar hoofd. „En onder mijn huid. Ook als ik tussendoor even ga wandelen of boodschappen ga doen. De emotie is misschien anders dan wanneer het om een begrafenis van een bekende zou gaan, maar de intensiteit is hetzelfde. In heel korte tijd probeer je iemand te leren kennen en tegelijkertijd alweer afscheid te nemen. Daar dompel ik me helemaal in onder, want ik wil wegblijven van het nietszeggende. Je wilt de overledene recht doen: toch een persoonlijk gedicht maken dat klopt, ook voor de eventuele nabestaanden die wel naar de uit-

vaart komen.”

De opdracht voor de uitvaart komt van de gemeente, die ook de kosten betaalt. Want als er helemaal niemand achterblijft die de uitvaart kan regelen, zijn gemeentes verplicht om de wet op lijkbezorging uit te voeren, al verschilt het per gemeente hoe dat gebeurt. In Leeuwarden kwam dit sinds 2010 jaarlijks zo'n tien tot twintig keer voor. Dit jaar vonden er tot nu toe veertien eenzame uitvaarten plaats.

Bijzondere bijstand

De overlijdensmeldingen krijgt de gemeente van verschillende instanties, bijvoorbeeld het ziekenhuis, de politie of een opvanginstantie, maar ook wel van familieleden of vrienden. Ze heeft een team van vijf gespecialiseerde mensen in dienst die dan in actie kunnen komen. Eerst wordt nagegaan of er toch nog familieleden van de overledene te vinden zijn. Ze lichten hen in, maar vragen hen ook of zij de uitvaart willen regelen. Aan- of bloedverwanten die dat wel willen maar er het geld niet voor hebben, kunnen hiervoor in de gemeente Leeuwarden bijzondere bijstand aanvragen.

Maar meestal gebeurt dat niet. „Vaak gaat het toch om personen die helemaal niemand meer hebben of anders bewust, bijvoorbeeld vanwege ruzie, geen contact meer met hun familie hadden”, weet Buising. Hoewel onder meer ouders en kinderen volgens het Burgerlijk Wetboek wel verplicht zijn de uitvaart te betalen, kan de gemeente hen niet dwingen, hooguit de kosten achteraf op hen (proberen te) verhalen.

Positief banksaldo

Als de overledene een huurwoning had, brengt de gemeente een huisbezoek. Zijn er huisdieren die gered moeten worden? Is er een testament? Ook wordt gekeken of de persoon bijvoorbeeld een positief banksaldo had of spullen van waarde zoals een auto, waarmee door verkoop een deel van de kosten voor de uitvaart kunnen worden verrekend.

Die uitvaart is, tenzij de wens voor een crematie bekend is, altijd een begrafenis. En altijd een sobere: met een rouwboekje, een goedkope kist, en het begraafmoment op een rustig tijdstip. Er komt geen grafsteen bij het graf, wel een gedenkplaatje met daarop de naam en de datum van geboorte en overlijden.

Zijn er ramen die blijven uitkijken / naar een bekende oogopslag / stonden de grachten stil bij het verstommen / ging de wind heel even liggen / bij de allerlaatste zucht / klinkt de stilte door / in de ruis van alledag

„Zeg nooit nooit”, zegt Gerrit de Vries over eenzame uitvaarten. „Ik kan me er inmiddels alles bij voorstellen dat het iedereen zo kan vergaan.” Al achttien jaar is hij uitvaartverzorgster bij de Jelsumerhof die, tenzij er al een andere uitvaartverzorgster met de voorbereidingen daarvan begonnen was, de eenzame uitvaarten voor de gemeente Leeuwarden verzorgt. „We werken nu zo’n acht jaar samen, daarvoor had de gemeente hiervoor nog geen eenduidig beleid.”

Door niemand gemist

Bij eenzame uitvaarten kan het gaan om eenzame ouderen, vluchtelingen die hier geen familie hebben of daklozen en verslaafden, vertelt hij. „Maar in de meeste gevallen gaat het om mensen die door tegenslag op tegenslag van hun omgeving vervreemd zijn geraakt. Mensen wier huwelijk stukliep doordat ze een kind verloren bijvoorbeeld, die vervolgens ook hun baan kwijtraakten en financieel en psychisch in de problemen kwamen.”

Soms zijn er enorme schulden. „En soms eindigt hun leven heel triest: het is wel gebeurd dat het weken duurde voordat iemand werd gevonden, die al die tijd door niemand werd gemist.”

In de meeste gevallen gaat het om mensen die door tegenslag op tegenslag van hun omgeving vervreemd zijn geraakt

Ook bij de eenzame uitvaarten is er soms niemand. „Maar in Leeuwarden komt dat niet heel veel voor, meestal zijn er toch wel een paar mensen, en in uitzonderlijke gevallen zelfs wel eens tientallen. Vooral dankzij de kleine rouwadvertentie die de gemeente plaatst, meestal in de Leeuwarder Courant. Dat gebeurt lang niet overal, maar het levert heel vaak toch nog de komst van bijvoorbeeld burens of een oud-collega of -studiegenoot op. Hoeveel mensen er zijn is voor ons niet relevant, wat telt is hoe de aanwezigen het hebben beleefd.”

Geestelijk verzorger

Voorafgaand aan de plechtigheid is er eerst een ontvangst met koffie. „De bezoekers zijn meestal gespannen: vaak is het laatste contact met de overledene al lang geleden en geregeld zijn er ook goede redenen waarom dat er niet meer was. Er kan van alles zijn gebeurd, dus het kan soms veel moed vergen

om toch naar het afscheid te komen. Dat kunnen dezelfde redenen zijn waarom familieleden soms de uitvaart zelf niet wilden regelen. En ze weten ook niet wie ze hier nog meer aantreffen, ook dat kan gevoelig liggen."

Maar het informele moment levert dikwijls ook onverwachte mooie wendingen op. „Voor familie kan het fijn zijn om van anderen meer over de laatste fase van de overledene te weten te komen. Vaak komen er herinneringen en anekdotes naar boven, dat is wat de aanwezigen bindt. Eén keer was er een geestelijk verzorger die een groepsgesprek aanging met de paar aanwezigen, waarbij er prachtige verhalen over de overledene werden verteld.

Het werd daardoor toch nog een prachtig afscheid. Dat is zonder meer een van de dingen die eenzame uitvaarten zo bijzonder en mooi maken om aan bij te mogen dragen: niets eraan is opgepoetst, het is allemaal heel puur. De dankbaarheid achteraf is vaak ook groot."

Rouwverwerking

De plechtigheid - in de kleine aula met witte gordijnen en banken wanneer er maximaal tien nabestaanden zijn, en in de grote als de opkomst groter is - is kort. „Als er vooraf nabestaanden bij ons bekend zijn, bieden we ze altijd de mogelijkheid om, binnen de financiële kaders, zelf ook bij te dragen. Dat kan helpen bij de rouwverwerking. We hebben bijvoorbeeld twee grote led-schermen waarop foto's kunnen worden vertoond."

Naast het gedicht van Monique, is er altijd muziek. „We proberen altijd drie stukken uit te zoeken die passen bij de overledene. Als we daarover niets weten, kies ik zelf in elk geval altijd het Ave Maria. En als er geen nabestaanden zijn, zijn we er met een paar medewerkers. Het voelt dan wel leeg, maar muziek kan ook juist dan veel doen."

Twee dragers gaan voorop als het gezelschap te voet de overledene naar zijn of haar laatste rustplaats brengt. „Ook daar wordt altijd nog iets gezegd en leest Monique nog een algemeen eigen gedicht voor. We sluiten af met nog een kop koffie."

Het hoofd naar Mekka

De bijna honderd jaar oude christelijke uitvaartvereniging Jelsumerhof biedt uitvaarten voor mensen uit alle geledingen en culturen, zegt De Vries. Zo ook de eenzame. „Daarbij houden we rekening met de wensen en gebruiken. Zo worden islamieten nooit gecremeerd maar altijd begraven op de islamitische begraafplaats, met het hoofd naar Mekka.

„Persoonlijk vind ik dat ook heel bijzondere begrafenis. De plechtigheid doen wij dan niet, maar wordt verzorgd door mensen van de moskee."

Present

In wit gedompeld
vraagt deze dag
slechts
om troost

Om hart en huid
te warmen
is soms
niet meer nodig
dan
aanwezigheid

©Monique Buising

Met één oogopslag
is alles al besproken
tranen fluisteren

©Monique Buising

Tranen fluisteren

Wel is er daaraan voorafgaand de gelegenheid tot een rituele bewassing bij Noorderhof. „Naast een koelruimte en opbaarkamers hebben we ook een kamer voor de laatste verzorging. Bij moslims wordt het lichaam van de overledene met heel veel water gewassen. Zij brengen de overledene ook wel eens zingend en dansend naar het graf, waar de mannen om beurten zand op de kist schep- pen. De vrouwen nemen bij de moskee al afscheid, zo zijn zij het gewend."

Blijft het stil / of zingt ergens nog een vogel / bevlogen van leven en alles vervlogen / als een pleister op de wonde / van de landschapspijn

Het idee om gedichten bij eenzame uitvaarten voor te dragen kwam in 2001 van Bart FM Droog, die van 2002 tot 2005 de eerste stadsdichter van Groningen was. Het concept kreeg navolging in plaatsen als Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Deventer, en op initiatief van Monique Buising dit jaar ook in Leeuwarden. „Ik kende het initiatief en zeker toen ik privé ook met een eenzame uitvaart te maken kreeg, ging het mij

aan het hart dat iemand die taak ook hier op zich ging nemen. Daarbij dacht ik niet per se aan mezelf. Het leek me misschien iets voor de stadskunstenaar die in die tijd ook werd gezocht. Aan de andere kant zal dat niet altijd een dichter zijn, dus een aparte functie was misschien weer beter voor de continuïteit.”

De juiste persoon

Haar overwegingen legde ze voor aan troostdichter Boudewijn Betzema, die in Deventer dichter bij de eenzame uitvaart is. „Jij bent degene die de noodzaak voelt en dus de juiste persoon, zei hij. Dat trok me over de streep en LF2018 leek me een mooi moment om te starten.” Ze benaderde de Jelsumerhof. „Op de terugweg ben ik ook maar meteen naar het gemeentehuis gefietst om daar mijn diensten aan te bieden. Er bleek geen budget voor maar het enthousiasme was ook hier meteen groot. Eind april was het rond en in juni volgden vlak na elkaar al de eerste twee eenzame uitvaarten.”

Met name de eerste keer vond ze het heel spannend. „Ik wilde het heel graag goed doen maar was ook bang dat ik niets zou kunnen verzinnen en dat ik met mijn eigen emoties te maken zou krijgen. En dat is nog steeds wel zo. Het is denk ik ook goed dat er geen gewenning in komt, dat is nodig om de noodzaak te blijven voelen.”

Of er nabestaanden bij de uitvaart zijn, ziet zij pas op het moment dat ze arriveert. „Mijn rol is een terughoudende en pas ik aan op de wensen van de aanwezigen. Als er bezwaar is tegen het voordragen van het gedicht zal ik dat dus niet doen, maar dat is nog niet voorgekomen. Mensen vinden het juist vaak heel troostrijk en hartverwarmend, de gedachte dat Gerrit of een andere uitvaartverzorgster, de dragers en ik er sowieso zouden zijn en dezelfde tijd en aandacht aan de overledene hadden geschonken als zij er niet bij waren geweest.” ‘Dat wat voor het slordige oog zinloos lijkt, is een ultiem gebaar van beschaving’, citeert ze wijlen Eberhard van der Laan (die als burgemeester van Amsterdam beschermheer van stichting De Eenzame Uitvaart daar was).

Google

De gedichten plaatst ze ook op haar Facebookpagina, voorzien van een datum maar verder anoniem. „Dat is het beleid onder deze dichters, dat de gedichten worden gepubliceerd zodat mensen ze ook later via bijvoorbeeld Google nog kunnen vinden. Maar omdat Leeuwarden ook al een rouwadvertentie plaatst doen we dat hier zonder namen. Aan mijn aanstelling hebben we onder het mom van soberheid ook niet veel ruchtbaarheid gegeven. Maar eenzame uitvaarten zijn niet iets van een kleine groep mensen, het ligt voor iedereen om de hoek als er even te veel tegenspoed is in één keer. Daarom vinden we het wel mooi dat er met de publicatie toch enige aandacht voor is.”

De aantekeningen met informatie over de overledenen stop ik in een map waarin ik ze voor mezelf bewaar

Het is zwaar maar ook mooi om te doen, vindt ze. „Het podium is sowieso niet mijn favoriete onderdeel van het dichtersbestaan maar op zo’n moment doe je gewoon wat je ook doet als je in je eigen omgeving een uitvaart hebt: dat wat nodig is. Na de uitvaart blijf ik als laatste voor als mensen willen praten. Daarna neem ik de tijd voor een afronding. De aantekeningen met informatie over de overledenen stop ik in een map waarin ik ze voor mezelf bewaar, de eerste rouwadvertentie heb ik symbolisch ook uitgeknipt.”

Nu is ze blij dat ze het uiteindelijk zelf is gaan doen. Voor de eenzame uitvaart die ze privé meemaakte, had ze ook een gedicht geschreven en voorgedragen. „Ik vond dat de overledene wel een beetje meer lawaai verdiende. En dat gun ik iedereen. Ieder mens is het waard om over na te denken, en niemand zou zonder woorden naar zijn laatste rustplaats moeten gaan.”

Bron: Friesch Dagblad, Diane Romashuk, “Dit artikel krijgt u cadeau”, Sjaak.

Herma werkt bij CVU: ‘Gaat mijn opa in een grote magnetron?’

Achter die grote poort op de Bergweg zit CVU Uitvaartzorg Rotterdam. Doordat ze hier alle expertise in eigen huis hebben, garanderen ze snelle hulp, volledige ontzorging (voor, tijdens én na de uitvaart) en toegewijde begeleiding. Herma is een van CVU's uitvaartverzorgers. Bij CVU zorgen ze voor de uitvaart waarmee je herdacht wordt zoals jij dat wilt – passend bij je persoonlijke wensen en budget. En dat wordt beloond. Hoe, vraag je je af? Nou, door een klantwaardering van 9,2 bijvoorbeeld. Maar ook op de jarenlange kwaliteitscertificeringen zijn ze terecht trots. CVU is dan ook een gewilde werkgever in de branche. Toen Herma – die op dat moment al dertig jaar bij een bank werkte – reageerde op een vacature in de krant, werd ze samen met een collega gekozen uit 253 (!) brieven. Na een jaar uitvaartbegeleider te zijn geweest, is ze nu alweer acht jaar uitvaartverzorger.

Zoveel mogelijk zelf doen

In die functie wil Herma alle zorg uit handen nemen, maar: “Wat je zelf kan en wil moet je zeker zelf doen. Dat helpt bij een goed afscheid. Als er kleine kinderen zijn betrek ik die er ook in, als ze dat willen en mogen van hun ouders. Dan laat ik ze een schroefje van de kist dichtdraaien of zeg ik: ‘Ga je mee? Dan gaan we voor de rouwauto lopen.’ En dan krijg je veel vragen hoor, van die kinderen: ‘Gaat mijn opa in een grote magnetron?’, ‘Waarom loop je zo langzaam?’ of ‘Waarom kijken mensen zo sip? Mogen we niet lachen?’ Laatst was een kindje zó verdrietig om oma, dat ik zei: ‘Kom, gaan we kijken of er een beetje limo voor je is.’ Zodra we op de gang liepen vroeg ze: ‘Wanneer gaan we pizza eten?’”

Iedere uitvaart speciaal op z'n eigen manier

Iedere uitvaart blijft speciaal op z'n eigen manier – ook na negen jaar nog. Diensten die Herma bijvoorbeeld zijn bijgebleven zijn die van een meisje dat vanaf haar geboorte ziek was (“De CliniClowns die vaak bij haar op bezoek kwamen waren er, met bellenblaas en een liedje.”), die van een meneer waarvoor een advertentie in de krant stond maar waar niemand kwam (“Een heel intiem afscheid. Dan kan ik het niet over m'n hart verkrijgen om weg te gaan en zeg je toch een gedichtje op bij de dragers.”) en die van een Surinaamse mevrouw die altijd voor iedereen feestjes organiseerde (“En dit was háár feest. Een koninklijke uitvaart was dat.”).

Nadenken over je afscheid

Herma raadt aan om, ook als je niet verwacht binnenkort te overlijden, toch eens na te denken over je afscheid en eventueel een afspraak te maken. Om te kijken wat de mogelijkheden zijn, een kist uit te kiezen, advies te krijgen over het soort graf, te weten te komen hoe het eraan toegaat bij een bepaald crematorium, of om de plichtigheid al door te nemen. “Als iemand eenmaal overlijdt is het paniek en verdriet. Mensen weten soms niet of hun ouders begraven willen worden of gecremeerd. Als wij de wensen dan al vast hebben gelegd geeft dat een stuk rust. Dan kun je gewoon zeggen: ‘Daar staat een map, daar staat alles in.’ Overigens kun je dat wat vastgelegd is natuurlijk altijd nog aanpassen.”

24/7 bereikbaar

CVU is 24/7 bereikbaar. Wel zo fijn, als je ze dringend nodig hebt, zoals wanneer je een overlijden moet melden.

CVU heeft ook vestigingen in Rotterdam Zuid (Wildzang 35) en in de regio Rijnmond en Gouwestreek.

Bron: In de buurt, Rotterdam, 09-04-2019, Sjaak. Aangeboden door CVU Uitvaartzorg

Foto in-
debuurt
Deventer

Karin zingt op uitvaarten: 'Natuurlijk raakt het mij soms ook'

Muziek maken op feestjes en partijen doen er wel meer. Maar zingen op een uitvaart, vlak naast een kist of boven een graf, dat is andere koek. Nadat Karin Brouwer (49) op de begrafenis van haar goede vriend Guus zong is ze het vaker gaan doen. Voor bekenden en onbekenden, onder de naam **Troostlied**.

"Hoe ik het kan, zingen op een uitvaart? Het is een professionele houding die ik heb. Niet dat het me niet raakt, ik ben een gevoelsmens. Tijdens het optreden kijk ik de mensen niet aan, maar over ze heen. Zo komt hun verdriet niet direct bij mij naar binnen. Natuurlijk raakt het mij, en dat mag ook. Ik zet een knop om en probeer heel professioneel mijn werk te doen. Volledige focus, want het moet goed gaan."

Uitvaartbranche

Karin staat vier dagen per week als kleuterjuf voor de klas en zingt een paar keer per maand op uitvaarten. "Het is een prachtige afwisseling. Ik ben in het dagelijks leven bezig met jonge kinderen en hun toekomst. Dat ik ook wat kan betekenen voor mensen als het leven ophoudt, vind ik een grote eer." Het is lastig voor Karin om op te vallen in de uitvaartbranche. Grote uitvaartondernemingen dienen de markt. Kom daar maar eens tussen. "Ik moet het echt hebben van mond tot mond reclame. Daarnaast komt live muziek tijdens een begrafenis of crematie, zeker hier in het oosten van het land, nog niet veel voor. We zijn vrij nuchter en houden een uitvaart vaak liever traditioneel. Dat is jammer want het voegt zoveel toe."

'Het past bij mij. Ik ben geen podiumbeest'

Smartlap

Zingen is wat ze het liefste doet. De liefde is ontstaan op de lagere school. "Ik was een verlegen meisje en durfde niet veel. In de zesde klas kreeg ik de hoofdrol in de schoolmusical. Ik speelde een smartlap zangeres. Doodeng maar het ging goed. Vooral mijn vader vond het geweldig. Hij spoorde me aan om meer te gaan zingen, hij was apetrots en zag mijn talent al voordat ik het zelf door had. Als er weer iemand ging trouwen, was hij degene die riep: mijn dochter zingt! Vraag haar!"

Duo Penotti

Karin luisterde naar haar vader. Ze speelde in bandjes samen met ervaren muzikanten en vormden later een akoestisch duo met gitarist en goede vriend Guus. "Langzaamaan begon ik te genieten van de kick die je krijgt als je op het podium staat." Tien jaar lang speelde ze samen met Guus akoestische covers. "We waren een team, net duo penotti, zo goed op elkaar ingespeeld." Guus was 52 toen hij plotseling overleed. "Vreselijk. Een enorm gemis, nog steeds. Hoe moeilijk het ook was, ik wilde een nummer voor hem zingen op zijn uitvaart. Hij verdiende het. Ik stond voor de open kist en zong het nummer Angel van Sarah McLachlan. Vol emotie. Het raakte mij en de andere mensen ook, maar het ging goed!"

Troostlied

Kort daarna bedacht ze Troostlied. "Ik dacht, als ik kan zingen voor overleden dierbaren, moet het me ook lukken bij onbekenden. Het is heel intiem, heel kwetsbaar en dat is prachtig. Voor de overledene is het een eerbetoon, voor de nabestaanden een troost. En het past bij mij. Ik ben geen podiumbeest." Soms zingt Karin a capella aan het graf of met begeleiding van een muziekband tijdens de dienst. Soms speelt ze samen met pianist Koos Lonis. "Het is heel fijn om samen met Koos te spelen. We dreunen niet zomaar een paar nummers op en proberen het iedere keer weer, heel eigen te maken."

Last minute

Als je werkt in de uitvaartbranche moet je snel kunnen schakelen. Een dood plannen is in de meeste gevallen niet te doen. "Laatst speelde ik samen met Koos op een uitvaart van een vrouw die 94 was geworden. We hebben een vast repertoire waar de familie nummers uit kan kiezen, maar iets anders is ook een optie. De familie van de 94-jarige vrouw wilde dat we vier nummers kwamen spelen. Drie van de vier nummers kenden we niet. We hadden twee dagen de tijd om de nummers te bestuderen. Dat was best pittig. De verwachtingen zijn vaak ook heel hoog. Het moet goed gaan want het is zo'n speciaal moment. Na afloop kwam de dochter van de 94-jarige vrouw vol emotie, met open armen naar ons toe. Daar doe ik het voor. Het is zó dankbaar."

Bron: In de buurt, Deventer, 05-04-2019, Sjaak.

Karin en Koos. Foto: indebuurt Deventer

Praten over het levenseinde is van groot belang voor senioren

- 01 april '19

Negen op de tien senioren denken regelmatig na over het eigen levenseinde en driekwart praat er ook met anderen over. Een heldere geest tot het einde toe en het leven in dankbaarheid afsluiten, dat is wat het merendeel van de senioren zichzelf toewenst. Dit blijkt uit onderzoek onder 1.300 senioren. De belangrijkste aanleiding om over het levenseinde na te denken, is het ouder worden zélf, gevolgd door een sterfgeval in de nabije omgeving. Dit meldt KBO-PCOB die hiernaar onderzoek liet doen.

Meer dan acht op de tien senioren hebben weleens nagedacht over een wilsverklaring en de helft daarvan heeft er daadwerkelijk ook een. De onderwerpen die het meest voorkomen in de wilsverklaring zijn: niet-reanimeren, stoppen met behandeling in bepaalde situaties, beslissingsbevoegdheid door anderen, het gebruik van sedatie zoals morfine, en orgaandonatie.

BESPREKEN VAN LEVENSVRAGEN

De dood en de laatste levensfase roepen bij nagenoeg alle deelnemers aan het onderzoek levensvragen op. De vier meest genoemde vragen zijn: ben ik tevreden over het leven dat ik heb geleid, hoe moet het verder met mijn naasten, ben ik anderen niet tot last en is er leven na de dood? Volgens driekwart van de senioren is het belangrijk om deze levensvragen te bespreken met anderen.

WENSEN VOOR DE EIGEN UITVAART

De wensen met betrekking tot de uitvaart zijn door de meeste senioren besproken met hun naasten. Zij bespraken onder meer de voorkeur voor begraven of cremëren. In het onderzoek geeft zo'n 60 procent van de respondenten aan te kiezen voor cremëren, tegen 30 procent voor begraven. Slechts 20 procent heeft de eigen uitvaart tot in detail uitgewerkt en 25 procent heeft juist helemaal niets gepland. Het grootste deel, 55 procent, heeft de hoofdlijnen voor de eigen uitvaart vastgesteld.

GEBRUIK VAN LEVENSEINDEPIL

Over het gebruik van de zogenoemde levenseindepil, medicijnen die mensen zelfstandig kunnen innemen als zij hun leven voltooid achten, zijn senioren verdeeld. Drie op de tien senioren zouden deze medicijnen graag in hun bezit hebben, nog eens drie op de tien twijfelen eraan en een derde is er zeker van dat ze deze nooit zullen gebruiken.

Op de website van KBO-PCOB vind je meer informatie over het onderzoek.

Bron: NZG, Nationale Zorggids, 02-04-2019, Sjaak.

Toch een gedicht bij eenzame begrafenis in Harderwijk

*Foto: Omroep
Gelderland*

HARDERWIJK - Een eenzame begrafenis zonder familie; het komt zo nu en dan voor. In de gemeente Harderwijk wordt er bij zo'n begrafenis toch nog een gedicht voorgelezen. 'Iedereen moet een plek krijgen.' Het is rustig op begraafplaats

Oostergaarde in Harderwijk, en het zal ook rustig blijven. Het is woensdagmiddag, de auto met de kist stopt. Een 86-jarige vrouw wordt begraven. De uitvaartondernemer, de beheerder van de begraafplaats en vier jongemannen met hoge hoed die de kist zullen dragen. Maar geen familie.

Heel teruggetrokken

Twee buurvrouwen zijn gekomen. 'We hadden nauwelijks contact met haar. Ze was heel teruggetrokken en hield eigenlijk elk contact af', zegt een van de buurvrouwen. Ze had nog wel familie, een zoon en een dochter, maar daar was al dertig jaar geen enkel contact meer mee.

Na haar overlijden is de familie wel gebeld, maar ze komen niet. De familiebanden zijn blijkbaar al lang geleden geheel verbroken. De begrafenis wordt georganiseerd door de gemeente Harderwijk. Er komt nog een vrouw aanlopen. Het is de dochter van een vriendin van de overledene. 'Mijn moeder is vier jaar geleden al overleden. Ik had sporadisch nog wel eens contact.'

Jeanette Kapelle van de literaire kring Apollo in Harderwijk gaat bij de twee buurvrouwen staan. Ze zal een gedicht voordragen. Toch nog iets voordat de kist zakt. 'In dit geval heb ik gekozen om een eigen gedicht te schrijven', vertelt ze. De literaire kring is door de gemeente gevraagd om dit te doen. Harderwijk volgt het voorbeeld van Amsterdam. Daar wordt al langer een gedicht voorgelezen bij eenzame begrafenissen.

'Troost voor jou'

De kist wordt van het onderstel getild en naar het graf gedragen. De vier vrouwen volgen en gaan op aanwijzing van de begrafenisondernemer bij het graf staan. Het gedicht Troost voor jou wordt voorgelezen door Jeanette. De laatste woorden klinken:

*'... Troost nu wij hier staan
en je laten gaan
vanuit het lange leven
dat je hier was.'*

Daarna even een stilte. Daarmee is de bescheiden plechtigheid ten einde. De buurvrouwen en de dochter van de vriendin bedanken Jeanette. 'Het gedicht was heel mooi. Het past bij haar', zegt een van de buurvrouwen.

'Ik schrijf maar vanuit m'n hart'

'Iedereen moet een plek krijgen', zegt Jeanette. Het valt niet mee om te schrijven over een onbekende eenzame overledene. Via de uitvaartondernemer krijgt ze een beetje informatie over de persoon. 'Ik schrijf maar uit m'n hart en hoop dat dan goed is.'

Bron: Omroep Gelderland, 28-03-2019, Sjaak.

Bij uitvaartondernemster Mireille Mom danst de traan met de lach

GENDT - In haar 10e levensjaar overleed haar moeder, toen ze 31 was werd ze wees, na het plotselinge overlijden van haar vader. Toch werd Mireille Mom hobbycabaretierre én (succesvol) uitvaartondernemster. „Mijn psychiater vroeg me waarom ik in hemelsnaam ooit dit werk ben gaan doen.”

Ooit werd ze gevraagd om op een uitvaart van een bekende de plechtigheid aan elkaar te praten. Dat deed ze zo goed, dat ze veel meer werd gevraagd, waardoor Mom op een dag besloot dat dit haar roeping was. Ze is gevoelig, betrokken, perfectionistisch en kent veel van haar klanten al bijna een heel leven. Het zijn eigenschappen die Mom een geliefde en veelgevraagde uitvaartondernemer maken, maar het maakt haar leven er niet makkelijker op. De Gendtse zit nu acht jaar in het vak en dreigde al een aantal keer in te storten. Zoals vorig jaar, toen ze in een jaar zeven jonge mensen 'weg moest brengen' na zelfdoding. Op vakantie, met de camper langs een ruisende zee, spookte de gedachte om te stoppen geregeld door haar hoofd.

Met jouw verleden en karakter lijkt het me een loodzwaar beroep. Waarom heb jij uiteindelijk besloten om toch door te gaan?

Het is een heel, heel zwaar beroep. Gisteren heb ik nog de uitvaart verzorgd van de vader van een vriendin van me. Ik kende hem al veertig jaar. Tijdens de uitvaart blijf ik professioneel, maar daarna jank ik de kop eraf, dat mag je best weten. Ik heb daar de laatste tijd steeds meer last van, dat ik de knop niet om kan zetten. Ik ben er heel gevoelig voor. Logischerwijs vroeg mijn psychiater me waarom ik in hemelsnaam ooit dit werk ben gaan doen. En inmiddels heb ik al honderden uitvaarten gedaan, maar ik ben altijd enorm gespannen. Er mag niks fout gaan, want je kunt het nooit meer over doen. En soms gaat er iets fout, dat is onvermijdelijk, maar dat is wel het allerergste wat je kan overkomen. Vooral PowerPoint blijft een ding, helaas. Maar de beloning is bij geen enkel beroep zo groot als mensen tevreden zijn.

Ik begeleid het proces de hele week, voel me echt even onderdeel van het rouwproces. Ik neem altijd afscheid met een knuffel. Soms kom ik na een jaar iemand weer tegen die zegt nog steeds warme herinneringen te hebben aan de uitvaart; het grootste compliment dat ik kan krijgen. En een eigen uitvaartonderneming was altijd een droom van me. Wat dat betreft ben ik nergens zo op mijn plaats als hier.

Er mag niks fout gaan, want je kunt het nooit meer over doen

Mireille Mom

Bron: Gelderlander, 18-04-2019, Sjaak.

Mireille Mom: 'Omdat mijn ouders jong zijn gestorven, trek ik alles in het extreme.' © Gerard Burgers

Ondertussen sta je ook elk jaar met het carnavaal op het podium met een cabaretgroep.

Dat is een tegenstelling, ja. Ik heb werk waar veel verdriet in zit en op het podium zoek ik de andere kant op. Dat past bij mij. Ik kan intens genieten, maar ook in en in verdrietig zijn. Omdat mijn ouders jong zijn gestorven, trek ik alles in het extreme. Ik heb ontelbare nachten doorgehaald, ging flink op reis en goed uit eten. De dood laat ons zien dat we moeten leven.

Hoe is jouw band met humor?

Het liefste was ik cabaretierre geworden en had ik de toneelschool gedaan. Ik ben helaas te vroeg gebo-

ren, in een tijd dat dit hoogst ongebruikelijk was voor meisjes. Ik heb echter ook een tijdlang een ongezonde relatie met humor gehad. Ik was hard, cynisch. Voor mij gold: hoe harder de lach, hoe beroerder het verdriet.

Kwam er een moment dat de schmink van de clown er af moest?

Zeker. In gezelschap kon ik me daarmee heel flink houden en een rol spelen. Iedereen dacht dat het wel prima met me ging. Maar één keer moet je je ware gezicht laten zien. Pas dan leer je omgaan met het verdriet, dat nooit helemaal slijt. Het slijt in je. En daar moet je mee om leren gaan.

Waar gaan jullie cabaretvoorstellingen over?

Onze geheel vrouwelijke cabaretgroep heet De Nachtegaaltjes, omdat wij de repetities met behulp van de nodige flessen wijn tot diep in de nacht doortrekken. We vergroten alles wat vrouwen bezig houdt en waar we mee te maken hebben uit: het werk, onze partner, het huis, kinderen, ons lijf en wat er in Gendt gebeurt. Alles met een gevoel voor zelfspot.

Hoe reageert Gendt op jouw dubbelleven?

Toen ik begon met mijn onderneming hebben veel mensen gedacht: Hoe kan die clown van de carnaval nou voor de rouwauto uitlopen? Het kostte wat tijd voordat iedereen daaraan gewend was, haha.

Paspoort

Mireille Mom (24 oktober 1967, Angeren) woont in Gendt samen met haar man Bas. Haar drie kinderen Teun, Harm en Janneke) zijn inmiddels allemaal het huis uit. Ze begon Uitvaartonderneming Mireille Mom in 2011. Daarvoor was ze tandartsassistente en hielp ze met de administratie van het bedrijf van haar man.

Bron: De Gelderlander, 05-04-2019, Sjaak.

Prijsuitreiking Mekander.

(© Eigen foto)

Uitvaartvereniging Mekander reikt prijzen uit. Uitvaartvereniging Mekander in Winschoten houdt haar leden met een nieuwsbrief op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de vereniging. In de laatste editie van de nieuwsbrief van Mekander stond een prijsvraag in de vorm van een puzzel. Veel leden hebben een goede oplossing ingestuurd. Inmiddels zijn de prijzen uitgereikt.

De familie Wierenga en de heer Brouwer hebben een mand met streekproducten in ontvangst genomen uit handen van Coba Nieboer en Susan Weaver.

De prijsuitreiking vond plaats in het Rozenpaviljoen in Winschoten.

Bron: Streekblad, 09-04-2019, Sjaak.

Zaterdagmorgen om negen uur?

U kijkt waarschijnlijk niet eens meer op van een uitvaart op een ongebruikelijk tijdstip. Want het is tegenwoordig overal druk, dus ook op begraafplaatsen en in crematoria. Overlijden er dan zoveel mensen meer dan eerst? Nou nee, relatief gezien zelfs minder maar ons land krijgt steeds meer inwoners, waardoor er dus ook meer uitvaarten zijn.

Is de uitvaartbranche ingericht op die toenemende drukte? “Absoluut, het vraagt alleen om ruimere openingstijden van crematoria”, zegt een woordvoerder van de Landelijke Vereniging Crematoria (LVC). “Soms dienen nabestaanden ook bereid te zijn de meest gewilde aanvangstijd, volgens ons tussen 14.00 en 16.00 uur, los te laten als ze echt voorkeur hebben voor een bepaalde dag. Er is vaak wel ruimte op andere tijdstippen. Het alternatief is een of twee dagen later, als de voorkeur uit gaat naar een zeer gewild tijdstip. Dat kan meestal ook, mits het afscheid binnen 36 uur en 6 werkdagen na overlijden plaatsvindt.”

Wat kan wanneer?

Wij proberen waar mogelijk uw wensen waar te maken, ook qua tijdstip van afscheid. Maar soms dienen ook wij uit te wijken naar een andere aanvangstijd. Gelukkig zijn er steeds meer mogelijkheden. Hoewel we in de meeste crematoria al zes dagen per week tussen 9.00 en 17.00 uur terecht kunnen, is een crematie in de avonduren of zelfs op zondag tegenwoordig ook een optie bij enkele crematoria. Ook zijn er meer mogelijkheden als u ervoor kiest de ceremonie elders te doen, bijvoorbeeld in ons uitvaartcentrum of een andere locatie naar keuze. U kunt dan daar afscheid nemen of uw overleden dierbare nog vergezellen naar het crematorium. Bij een kerkelijke uitvaart met begrafenis zijn we afhankelijk van de mogelijkheden binnen de kerk en op de begraafplaats.

Geen zorgen

Het vraagt dus enige afstemming om alles goed te verzorgen, op het moment dat u wenst. Dat doen wij graag voor u, zodat u zich kunt richten op dat wat voor u het belangrijkste is; het afscheid nemen van uw dierbare.

Annora Uitvaartverzorging

Oliestraat 4 | 5361 GN | Grave

Bron: *ArenaLokaal.nl*, 08-04-2019, Sjaak.

Uitvaartbeurs in Naaldwijk

Op zaterdag 4 mei organiseert ‘Alles over de uitvaart’ in de Ontmoetingskerk in Naaldwijk een Uitvaartbeurs waarbij op een bijzondere wijze alle trends, producten, en diensten op het gebied van uitvaart en rouw aan het publiek getoond worden.

De beurs biedt mensen inspiratie over hoe ze hun eigen uitvaart of die van een dierbare kunnen vormgeven. Niet alleen op het gebied van drukwerk, bloemen, rouwkisten, grafstenen en urnen, maar ook kan men kennis maken met bijvoorbeeld de uitvaart-fotografie en gedenksieraden. Afscheid nemen van je dierbare is een hele ingrijpende gebeurtenis. Met name de diversiteit van het aanbod van verschillende producten en diensten zal menig bezoeker verrassen.

Locatie: Ontmoetingskerk, Anjerlaan 47, Naaldwijk

Tijd: 10.00-16.00 uur

Toegang gratis

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 26-05-2017

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
6116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
Faxnummer: 046 - 4810633
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 0546 - 577981
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Koos Clemens, Anke Servaesstraat 13,
2162 KR Lisse Tel.: 0252 - 421284
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027
Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Harry Koopman, Kapittelhuisstraat 55,
7665 BC Albergen Tel.: 0546 - 441266
hkoopman@outlook.com

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
flardi@telfort.nl

FKB

**een levende vereniging
rondom de dood**

MEER SAMEN — SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs in de
FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

Wilma Nijland Tel.: 0546 - 577981

Harry Koopman Tel.: 0546 - 441266

Regio West:

*(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeel-
and)*

Koos Clemens Tel.: 0252 - 421284

Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205

Frenk Lardinois Tel.: 045 - 5272717

Waarom samenwerken?

- Sinds 1949 uitvaartverzekeraar
- Uitvaartverzekering op basis van uw dienstverlening
- Actieve buitendienst
- Persoonlijk contact
- Ondersteuning op het gebied van marketing en communicatie

Hoofd accountmanagement Kobus Mulder

Nuvema

Al sinds 1949 een betrouwbare partner in uitvaartverzekeringen

Nuvema is al sinds 1949 actief in uitvaartverzekeringen. Inderdaad: alleen in uitvaartverzekeringen. De verzorging van de uitvaart zelf laten we graag over aan specialisten: aan uitvaartondernemers- en verenigingen, zoals u.

Wij vinden het belangrijk om onze verzekerden een goede uitvaartverzekering aan te bieden. Gebaseerd op uw diensten en prijzen. Inmiddels gingen al ruim 300 uitvaartverzoekers u voor.

Contact

Bent u benieuwd naar wat wij voor u kunnen betekenen? Belt u mij dan op 06 - 50 64 78 60. of e-mail naar kobus.mulder@nuvema.nl. Ik vertel u graag meer!

Kobus Mulder
Hoofd accountmanagement

Nuvema uitvaartverzekeraar. **Thuis in de uitvaartbranche.**

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- al 70 jaar een zelfstandige en solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 160 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Ook al is de mens nog zo geleerd, hoe iemand zijn neus kan snuiten op een andere manier dan hijzelf is voor hem een volkomen raadsel.

(Ivan S. Toergenjev)